

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Suomen säädöskokoelmasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Suomen säädöskokoelmasta annettua lakia.

Suomen säädöskokoelma ja sen erillinen osa, sopimussarja, julkaistaisiin vastedes sähköisinä yleisessä tietoverkossa. Säädöksiä ja muita säädöskokoelmassa julkaistavia asiakirjoja voitaisiin kuitenkin edelleen julkaista myös painettuina ja muulla tavalla tallennettuina.

Samalla ehdotetaan, että säädökset ja muut asiakirjat julkaistaisiin yksittäin eikä useasta

asiakirjasta koottuina vihkoina kuten nykyisin.

Asiakirjojen katsottaisiin tulleen julkaisuiksi, kun ne on toimitettu yleisessä tietoverkossa taikka painettuina tai muulla tavalla tallennettuina yleisön saataville.

Lisäksi lakiin otettaisiin nykykäytäntöä selventävä uusi säännös säädöskokoelmaan tehtävien oikaisujen julkaisemisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Säädoskokoelman painatus ja jakelu.....	4
1.3 Säädösten sähköinen julkaiseminen.....	6
1.4 Ulkomaiden lainsäädäntö.....	6
Ruotsi.....	6
Tanska.....	6
Norja.....	7
Itävalta.....	7
Muut Euroopan valtiot.....	7
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	7
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	8
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	8
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	9
3.3 Vaikutukset yritysten ja kansalaisten tiedonsaantiin.....	9
4 ASIAN VALMISTELU.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	11
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	11
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET.....	13
3 VOIMAANTULO.....	13
LAKIEHDOTUS.....	14
Laki Suomen säädöskokoelmasta annetun lain muuttamisesta.....	14
LIITTEET.....	16
RINNAKKAISTEKSTI.....	16
Laki Suomen säädöskokoelmasta annetun lain muuttamisesta.....	16
ASETUSLUONNOS.....	20
Oikeusministeriön asetus säädösten viittaustietojen merkitsemisestä Suomen säädöskokoelmaan.....	20

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Suomessa sovellettavan lainsäädännön julkaisemisesta säädetään Suomen perustuslaissa, Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991) ja Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksessa.

Perustuslain 79 §:n mukaan valtioneuvoston on julkaistava laki Suomen säädöskokoelmassa viipymättä sen jälkeen, kun tasavallan presidentti on allekirjoittanut lain ja asianomainen ministeri varmentanut sen. Perustuslain 80 §:n mukaan yleiset säännökset asetusten ja muiden oikeussääntöjen julkaisemisesta annetaan lailla. Ahvenanmaan itsehallintolain 20 §:n mukaan maakunnan hallitus julkaisee maakuntalait Ahvenanmaan säädöskokoelmassa (Ålands författningsamling). Ahvenanmaan säädöskokoelmasta ja sen julkaisemisesta säädetään niitä koskevassa maakuntalaissa (9.12.1993/112). Euroopan unionin säädökset julkaistaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 297 artiklan mukaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Suomen säädöskokoelman ja sen erillisen osan, sopimussarjan, julkaisemisesta säädetään Suomen säädöskokoelmasta annetussa laissa (188/2000), jäljempänä *säädöskokoelmalaki*. Säädöskokoelman syntyvaiheita käsitellään mainitun lain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 174/1999 vp) perusteluissa.

Säädöskokoelmalain 2 ja 3 §:ssä on säännökset siitä, mitä säädöskokoelmassa julkaistaan. Pykälien mukaan säädöskokoelmassa julkaistaan lait, eduskunnan työjärjestys, eduskunnan täysistunnon eduskuntatyön järjestämistä tai eduskunnan valitsemia toimielimiä varten hyväksymät ohje- ja johtosäännöt sekä tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja ministeriöiden asetukset samoin kuin valtion talousarvio ja lisätalousarvio sekä talousarviota ja valtiontaloutta koskevat eduskunnan päätökset. Lain 4 §:n mukaan minis-

teriö voi erityisestä syystä päättää, että yleiseltä merkitykseltään vähäinen ministeriön asetus julkaistaan säädöskokoelman asemesta ministeriön määräyskokoelmassa. Tällöinkin säädöskokoelmassa on julkaistava ministeriön ilmoitus asetuksen julkaisemistavasta.

Lisäksi erityislainsäädännössä on useita säädöskokoelmassa julkaisemiseen velvoittavia säännöksiä. Esimerkiksi kuntajakolain (1698/2009) 22 §:ssä tarkoitettu päätös kuntajaon muuttamisesta on pykälän mukaan julkaistava Suomen säädöskokoelmassa.

Säädöskokoelmalain 8 §:ssä säädetään säädöskokoelman sopimussarjassa julkaistavista asiakirjoista. Näitä ovat Suomen valtiosopimukset sekä Suomen niihin tekemät varaukset, selitykset ja ilmoitukset samoin kuin valtiosopimuksen irtisanomista ja sopimuksen soveltamisen tai täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevat päätökset. Valtiosopimusten yhteydessä sopimussarjassa julkaistaan myös niiden säädöskokoelmassa julkaistut voimaansaattamislait ja -asetukset. Valtiosopimukseen rinnastetaan Suomen kansainvälisiä velvoitteita sisältävät muut asiakirjat.

Valtiosopimus, joka ei ole eduskunnan hyväksymä tai joka ei edellytä eduskunnan hyväksymistä, voidaan säädöskokoelmalain 9 §:n mukaan valtioneuvoston tai ministeriön niin päättäessä jättää julkaisematta sopimussarjassa, jos sopimuksen määräykset ovat yleiseltä merkitykseltään vähäisiä taikka jos sopimuksen määräysten voimaan saattamiseksi Suomessa ei ole tarpeen antaa erillistä lakia tai asetusta. Näissä tapauksissa ministeriön on kuitenkin pidettävä valtiosopimus yleisessä tietoverkossa tai muulla tavalla kaikkien saatavilla.

Viranomaisten välisten kansainvälisten sopimusten julkaisemisesta ei ole nykyisin säännöksiä.

Säädöskokoelmalain 11 §:n mukaan säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa julkaistaan suomen ja ruotsin kielellä.

Säädöskokoelmalain 12 §:ssä on säännökset säädösten ja sopimusten julkaisemistavas-

ta. Pykälän mukaan säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa julkaistaan painettuina vihkoina. Sen lisäksi säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa pidetään tietoverkossa maksutta yleisön saatavilla, ja niitä voidaan julkaista muinakin kuin painettuina tallenteina. Painettu säädösvihko on nykyisten säännösten mukaan ensisijainen ja sähköinen säädöskokoelmajulkaisu toissijainen julkaisutapa.

Säädösten voimaantuloajankohdasta säädetään perustuslaissa ja säädöskokoelmalaissa. Perustuslain 79 §:n mukaan laista ja säädöskokoelmalain 7 §:n mukaan muusta säädöksestä tulee käydä ilmi, milloin se tulee voimaan. Säädöskokoelmalain 13 §:n 1 momentin mukaan laki on julkaistava säädöskokoelmassa viipymättä sen jälkeen, kun tasavallan presidentti on allekirjoittanut sen ja asianomainen ministeriö varmentanut sen. Muu säädös on mainitun pykälän 2 momentin mukaan julkaistava säädöskokoelmassa hyvissä ajoin ennen sen voimaantuloa. Perustuslain 79 §:n ja säädöskokoelmalain 7 §:n mukaan säädös kuitenkin tulee voimaan vasta julkaisemispäivänä, jollei sitä ole julkaistu viimeistään siinä säädettyinä voimaantulopäivinä.

Säädöskokoelmalain 13 §:n 3 momentissa on säännös julkaisuolettamasta poikkeustilanteita varten. Jos säädöstä ei ole voitu ylivoimaisen esteen vuoksi julkaista painettuna ennen sen säädettyä voimaantuloajankohtaa, säädöksen katsotaan tulleen julkaistuksi, kun se on toimitettu yleisessä tietoverkossa tai muuna tallenteena yleisön saataville. Momentissa tarkoitettuja ylivoimaisia esteitä on ollut säädöskokoelmalain voimassaoloaikana vain muutama. Tunnetuin poikkeuksellisesti julkaistuihin säädöksistä lienee potilasturvallisuuden varmistamisesta terveydenhuollon työtaistelun aikana annettu laki (1027/2007), joka julkaistiin 16 päivänä marraskuuta 2007 ensin valtioneuvoston sekä sosiaali- ja terveysministeriön ulkoisilla verkkosivuilla ja muutamaa tuntia myöhemmin Suomen säädöskokoelmassa erillisenä säädösvihkona painettuna ja sähköisesti oikeusministeriön ylläpitämässä Valtion säädöstietopankki – Finlexissä.

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistuihin säädöksiin ja sopimuksiin tehtäviä oikaisuja ei ole nykyisin säännöksiä.

Säädöskokoelmassa on vuosittain julkaistu 20–30 oikaisua.

1.2 Säädöskokoelman painatus ja jakelu

Suomen säädöskokoelmaa on julkaistu painettuna vuodesta 1860. Säädöskokoelmalain mukaan oikeusministeriö vastaa säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemisesta ja jakelusta. Lain siirtymäsäännöksen nojalla Edita Oyj, jäljempänä *Edita*, vastasi säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemisen ja jakelun käytännön tehtävistä maaliskuun loppuun 2003. Oikeusministeriö on vastannut säädöskokoelman julkaisemista ja jakelua koskevista tehtävistä sen jälkeen.

Vuonna 2002 oikeusministeriö teki julkisen hankintamenettelyn jälkeen sopimuksen Suomen säädöskokoelman painatuksesta ja jakelusta Editan kanssa. Sopimuksessa sovittiin painetun säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen ja jakeluun sekä sähköisen säädöskokoelman ja sopimussarjan tuottamiseen liittyvistä käytännön tehtävistä. Sopimus on voimassa vuoden 2010 loppuun.

Vuosina 2003–2010 oikeusministeriö on maksanut Editalle korvausta sähköisen säädöskokoelman pdf-version tuottamisesta ja sen julkaisemisesta Finlex-säädöstietopankissa. Vuonna 2009 korvaus oli 65 000 euroa ja vuonna 2010 noin 70 000 euroa.

Painetun säädöskokoelman tuotantokulut on vuoteen 2006 asti voitu kattaa tilausmaksuilla. Sen jälkeen säädöskokoelman painatus ja jakelu on ollut kokonaisuutena Editalle tappiollista liiketoimintaa. Ruotsinkielisen säädöskokoelman ja sopimussarjan sekä suomenkielisistä julkaisuista sopimussarjan painatus on kuitenkin tässä kokonaisuudessa ollut tappiollista jo huomattavasti pidempään. Tämän vuoksi oikeusministeriö on sopimuksen mukaisesti joutunut maksamaan tappiollisesta painatuksesta erilliskorvausta. Vuonna 2009 korvaus oli 145 000 euroa, ja vuonna 2010 korvaus on 220 000 euroa.

Säädöskokoelmassa julkaistavan säädöksen julkaisuvalmistelut käynnistyvät nykyisin valtioneuvoston päätöksentekojärjestelmästä

(PTJ) painotaloon toimitettavalla painotehtävällä eli julkaisupyynnöllä. Painotehtävä säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa julkaisemisesta voidaan antaa PTJ:n avulla paitsi vahvistettavista laeista, myös tasavallan presidentin asetuksista, valtioneuvoston asetuksista ja ministeriöiden asetuksista.

Säädöksen painopinnan nykyiseen valmistusprosessiin sisältyy muun muassa säädösten juokseva säädöskokoelmanumerointi, säädösnumeroiden täyttö säädöstekstissä oleviin avoimiin viittauksiin, säädöskokoelmavihkon kokoaminen, säädösviittausten tekeminen säädöskokoelman ja sopimussarjan välillä, vedosliikenne esittelijän ja painotalon välillä sekä säädösten taittaminen (jos tekstiä ei ole toimitettu taitettuna painotaloon). Säädöksiä julkaisseet viranomaiset ja muut tahot eivät ole maksaneet säädösten julkaisemisesta säädöskokoelmassa, sillä säädöksen painopinnan toimitustyön kulut on tähän asti katettu säädöskokoelman tilausmaksuilla ja oikeusministeriön painotalolle maksamalla painatuskorvauksella. Sitä vastoin hallituksen esitysten painatuksessa ministeriöt ovat maksaneet painopinnan toimitustyön kulut.

Säädöstekstien valmistelu ministeriöissä tulee muuttumaan kahden vuoden kuluessa. Nykyisin käytössä olevat PTJ-asiakirjapohjat tullaan korvaamaan rakenteisilla asiakirjoilla. Asiakirjojen laadintaprosessiin suunnitellaan toteutustapaa, jossa voidaan julkaista valtioneuvoston päätöksentekojärjestelmästä säädösteksti (laki- tai asetusteksti) sähköisenä. Rakenteisten asiakirjojen käyttöönotto tulee vähentämään työvaiheita painopinnan valmistuksessa.

Säädöskokoelman tilausmäärä on viimeksi kuluneen 20 vuoden aikana pienentynyt nopeasti. Vielä 1990-luvun alussa tilausmäärä oli noin 20 000, mutta vuonna 2010 tilausmäärä on ollut enää vajaat 1 500. Tilaushinnat ovat kohonneet viime vuosina keskimäärin kahdeksan prosenttia. Säädöskokoelma on vuonna 2010 maksanut 335 euroa kestotilauksena ja 364 euroa vuositilauksena. Sopimussarja on vastaavasti maksanut 195 tai 215 euroa. Yksittäiset säädösvihkot on hinnoiteltu sivumäärän mukaan.

Säädöskokoelman ja sopimussarjan tilausten kehitys kuvataan alla olevissa taulukoissa.

Taulukko 1. Säädöskokoelman suomen- ja ruotsinkielisen painoksen tilausmäärät vuosina 2001—2010

Vuosi	Suomenkielinen säädöskokoelma	Ruotsinkielinen säädöskokoelma	Yhteensä
2001	8 300	1 540	9 840
2002	5 346	796	6 142
2003	4 810	711	5 521
2004	4 176	637	4 813
2005	3 644	572	4 216
2006	3 061	519	3 580
2007	2 566	444	3 010
2008	2 175	386	2 561
2009	1 674	315	1 989
2010	1 214	245	1 459

Taulukko 2. Sopimussarjan suomen- ja ruotsinkielisen painoksen tilausmäärät vuosina 2001—2010

Vuosi	Suomenkielinen sopimussarja	Ruotsinkielinen sopimussarja	Yhteensä
2001	650	250	900
2002	288	94	382
2003	263	86	349
2004	242	73	315
2005	218	69	287
2006	186	68	254
2007	162	59	221
2008	142	54	196
2009	115	47	162
2010	100	40	140

Vuonna 2008 Suomen säädöskokoelmassa julkaistiin 1 155 säädöstä, kaikkiaan 3 604 painosivua. Sivumäärä jakautui julkaisumääräyksen antajien mukaan seuraavasti:

- sosiaali- ja terveysministeriö	22,4 %
- maa- ja metsätalousministeriö	17,1 %
- valtiovarainministeriö	14,5 %
- työ- ja elinkeinoministeriö	9,5 %
- liikenne- ja viestintäministeriö	7,3 %
- oikeusministeriö	5,5 %
- ympäristöministeriö	4,1 %
- sisäasiainministeriö	3,9 %
- opetus- ja kulttuuriministeriö	3,8 %
- ulkoasiainministeriö	2,7 %
- puolustusministeriö	1,1 %
- valtioneuvoston kanslia	0,3 %
- muut (eduskunta, Verohallinto ym.)	7,3 %

1.3 Säädösten sähköinen julkaiseminen

Suomessa ryhdyttiin julkaisemaan säädöksiä sähköisesti 1980-luvulla oikeusministeriön Finlex-tietopankissa. Ulkoasultaan säädöskokoelmassa painetun näköisiä säädöstekstejä on julkaistu sähköisesti internetissä vuodesta 1995. Tuolloin Painatuskeskus Oy (vuodesta 1996 Edita) alkoi julkaista sähköistä säädöskokoelmaa maksullisena. Oikeusministeriön syksyllä 1997 perustamassa uudessa Valtion säädöstietopankissa (Finlex) avattiin maksuton ulkoasultaan painetun näköinen sähköinen säädöskokoelma julkiseen käyttöön. Ruotsinkielistä sähköistä säädöskokoelmaa alettiin julkaista Finlexissä vuonna 1998. Finlex-tietopankissa ovat myös kaikki saamen kielillä julkaistut säädökset vuodesta 1991 lähtien.

Finlexissä on koottu säädöskokoelmassa julkaistut säädöstekstit erillisiin suomen- ja ruotsinkielisiin tietokantoihin, joihin on tallennettu kaikki vuonna 1987 ja sen jälkeen julkaistut säädökset sekä tärkeimmät aiemmin julkaistuista. Sähköisellä säädöskokoelmalla ja säädöstekstitietokannoilla on kuu-kausittain useita kymmeniä tuhansia käyttäjiä. Maksuttoman sähköisen säädöskokoelman mittava käyttö on selvästi vähentänyt maksullisen painetun säädöskokoelman tilauksia.

1.4 Ulkomaiden lainsäädäntö

Ruotsi

Ruotsissa lakien ja muiden säädösten julkaisemisesta on annettu laki ja asetus (SFS 1976:633 ja 976:725). Ruotsin säädöskokoelma (Svensk författningssamling) on ilmestynyt vuodesta 1825. Sen julkaisemisesta vastaa nykyisin oikeusministeriö. Svensk författningssamling -nimike ja SFS-lyhenne ovat Ruotsissa lailla (SFS 1998:281) suojattuja. Ruotsissa on julkaistu sähköistä painetun kaltaista säädöskokoelmaa valtioneuvoston Lagrummet-verkkosivustolla www.lagrummet.se vuodesta 1998.

Ruotsissa valmistellaan säädösten sähköisen julkaisemisen uudistamista. Uudistusta

käsitellään selvitysmiehen raportissa säädösten sähköisestä julkaisemisesta (SOU 2008:88). Säädökset julkaistaisiin ehdotuksen mukaan sähköisesti erityisellä verkkosivustolla. Säädös katsottaisiin julkaistuksi, kun se on tuotu saataville kyseisellä verkkosivustolla. Säädösjulkaisun painatuksesta luovuttaisiin. Sähköinen säädösteksti olisi ainoa autenttinen säädösteksti. Myös säädöskokoelmassa sähköisesti julkaistavat ajantasaistetut säädökset (omtryck) olisivat vastaavalla tavalla autenttisia. Sähköisen säädöskokoelman saatavuuden varmistamiseksi Ruotsissa ehdotetaan kirjastolakiin (SFS 1996:1596) muutosta, jonka mukaan kirjas- toilla olisi velvollisuus pitää Ruotsin säädöskokoelman sisältävä verkkosivusto maksutta yleisön saatavilla.

Tanska

Tanskassa on siirrytty säädöskokoelman (Lovtidende) julkaisemiseen yksinomaan sähköisesti vuoden 2008 alusta. Säädöskokoelmaa koskevan lain (lov om udgivelsen af den Lovtidende, 25.6.1870) muutoksen 19.4.2006/305 nojalla julkaistussa asetuksessa 12.12.2007/1395 on määritelty sähköisen säädöskokoelman julkaisijan vastuut ja menettelytavat. Asetuksen mukaan julkaisija vastaa julkaistujen säädösten autenttisuudesta ja eheydestä. Lisäksi julkaisija säilyttää sähköisen jäljennöksen kaikista julkaistuista säädöksistä standardeihin perustuvassa muodossa. Julkaisija ei myöskään saa poistaa julkaistuja säädöksiä sähköisestä palvelusta. Lait ja asetukset tulevat voimaan Lovtidende-palvelussa julkaisemista seuraavana päivänä, jollei laissa tai asetuksessa ole mainittu muuta voimaantuloajankohtaa.

Säädöskokoelman julkaisemisesta vastaa Tanskan oikeusministeriön kansalaisasioiden osasto (civilstyrelsen). Ministeriöiden ja parlamentin yhteinen säädösvalmistelujärjestelmä Lex Dania otettiin käyttöön vuonna 2007 ja säädökset on julkaistu sähköisinä vuoden 2008 alusta osoitteessa www.lovtidende.dk. Säädökset julkaistaan pdf-tiedostoina, joihin sisältyy oikeusministeriön kansalaisasioiden osaston sähköinen viranomaisallekirjoitus.

Norja

Norjan säädöskokoelmaa koskevaa lakia (lov om Lovtidend, 53/1969) ei ole muutettu sähköisen julkaisemisen mahdollistamiseksi. Norsk Lovtidend -säädöskokoelman sähköisen version on kuitenkin vuodesta 2001 katsottu olevan yhtä autenttinen kuin painettu säädöskokoelma. Sähköistä säädöskokoelmaa julkaistaan vähintään kaksi kertaa viikossa maksutta yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.lovdato.no. Painettu Lovtidend-säädöskokoelmavihko ilmestyy noin 20 kertaa vuodessa.

Itävalta

Itävallassa on julkaistu säädöskokoelma yksinomaan sähköisesti vuodesta 2004. Itävallan säädöskokoelmaa koskevan lain (Bundesgesetzblattgesetz, BGBl. I Nr. 100/2003) mukaan säädöksestä julkaistaan yleisessä tietoverkossa autenttinen teksti, johon on liitetty sähköinen allekirjoitus (liittokanslerinviraston palvelimelta tuleva viranomaisallekirjoitus). Itävallassa säädöksiä ei ole vuoden 2003 jälkeen enää viranomaistoimin painettu (arkistokappaleita lukuun ottamatta) eikä jaeltu paperitulosteina. Sähköiset säädösjulkaisut ovat maksutta saatavilla html-muotoisina tiedostoina osoitteessa www.ris.bka.gv.at, ja sähköisellä viranomaisallekirjoituksella varustettu autenttinen säädösteksti on saatavissa erikseen xml-muotoisena tiedostona. Itävallassa on uudistettu säädösvalmisteluprosessia siten, että säädösesityksen teksti siirtyy valtioneuvostossa ja parlamentissa käsittelyvaiheesta toiseen yksinomaan sähköisenä. Lopullinen säädösteksti julkaistaan suoraan liittokanslerinviraston palvelimelta. Painettua säädöskokoelmaa myy ja painaa omana liiketoimintanaan yksityinen yritys, Wiener Zeitung.

Muut Euroopan valtiot

Euroopassa on vuonna 2010 Tanskan, Norjan ja Itävallan lisäksi yli kymmenen valtiota, jotka julkaisevat säädöskokoelmaa pääosin tai yksinomaan sähköisenä. Sähköinen säädöskokoelma on virallinen julkaisu muun muassa Alankomaissa, Belgiassa, Espanjas-

sa, Islannissa, Isossa-Britanniassa, Portugalissa, Ranskassa, Sloveniassa, Unkarissa ja Virossa. Muun muassa Belgiassa, Espanjassa, Itävallassa, Portugalissa, Tanskassa ja Virossa säädöskokoelma julkaistaan yksinomaan sähköisenä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on virallistaa sähköisenä julkaistava säädöskokoelma ja säädöskokoelman sopimussarja. Ehdotetut muutokset eivät vaikuttaisi jo olemassa olevien sähköisten julkaisujen asemaan, vaan ainoastaan muutosten voimaantulon jälkeiset julkaisut olisivat virallisia.

Säädöskokoelma julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa sähköisenä ja pidettäisiin siellä maksutta kaikkien saatavilla. Säädöksiä voitaisiin kuitenkin edelleen julkaista myös painettuina ja muulla tavalla tallennettuina. Mahdollisuus julkaista uudet säädökset myös painettuina on tarpeen erityisesti niitä poikkeuksellisia tilanteita varten, joissa yleisen tietoverkon toiminnassa on häiriöitä. Ehdotus ei heikentäisi säädöskokoelmassa julkaistujen säädösten saatavuutta paperijäljenteinä.

Säädöskokoelmassa julkaistavien asiakirjojen julkaisemisolettamaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asiakirjojen katsottaisiin tulleen julkaistuksi, kun ne on toimitettu yleisessä tietoverkossa taikka painettuina tai muulla tavalla tallennettuina yleisön saataville.

Samalla ehdotetaan, että säädöskokoelmassa julkaistaisiin säädökset yksittäin eikä useasta säädöksestä koottuina vihkoina kuten nykyisin.

Säädöskokoelmaan ja sopimussarjaan tehtävien oikaisujen julkaisemisesta otettaisiin lakiin uusi säännös. Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa voitaisiin julkaista oikaisu, jos siinä julkaistussa asiakirjassa tai siinä julkaistuun asiakirjaan liitetystä tiedossa on ilmeinen kirjoitusvirhe tai kirjoitusvirheeseen verrattava selvä virhe. Säännös vastaisi nykykäytäntöä.

Valtiosopimusten julkaisemista koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että nekin sopimukset, joita ei julkaista sopimussarjassa, pidettäisiin aina saatavilla

yleisessä tietoverkossa. Lisäksi ehdotetaan, että laissa selvyuden vuoksi säädettäisiin mahdollisuudesta julkaista yleisön kannalta merkittävän viranomaisten välisen kansainvälisen sopimuksen teksti sopimussarjassa.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Säädöskokoelman julkaisemista koskevilla muutoksilla on taloudellisia vaikutuksia lähinnä säädösten julkaisijoille. Säädöskokoelman maksuttomalla sähköisellä versiolla on ollut koko 2000-luvun ajan huomattavasti enemmän käyttäjiä kuin painettuna julkaistulla säädöskokoelmalla. Säädöskokoelman ja sopimussarjan painetun aineiston tilaajille siirtyminen maksuttoman sähköisen säädöskokoelman käyttäjiksi merkitsee tilausmaksujen säästämistä, yhteensä noin 550 euroa tilaukselta vuodessa. Säädöskokoelman ylimääräinen painatuskorvaus, jonka oikeusministeriö on maksanut toimintamenoistaan ilman erillisrahoitusta, päättyisi lain voimaantulon myötä, koska kyseisellä korvauksella on tuettu painettua säädöskokoelmaa.

Säädöskokoelman julkaisemisen kokonaiskulut vuonna 2009 olivat noin 750 000 euroa ja sähköisen painopinnan toimitustyön kulut noin 40–45 % kokonaiskuluista eli noin 320 000–340 000 euroa.

Säädöskokoelman painatuksesta luopuminen ei lisäisi valtion menoja. Mikäli säädöskokoelman painatus jatkuisi vuonna 2011, valtion säädöskokoelmamenot tulisivat koamaan yli 100 000 eurolla, sillä painatuskorvauksen tarve tulisi olemaan tämänhetkisen arvion mukaan noin 300 000 euroa, minä lisäksi oikeusministeriö maksaisi sähköisen säädöskokoelman pdf-tuotannon ja Finlex-jakelun kuluina noin 70 000–90 000 euroa. Kun otetaan huomioon valtion viranomaisten maksamat säädöskokoelman tilausmaksut, valtion säädöskokoelmakulut olisivat painatuksen jatkuessa vuonna 2011 noin 470 000–490 000 euroa.

Säädösten sähköisen julkaisemisen kustannukset koostuvat suurimmalta osin säädöstekstin sähköisen painopinnan tuotantokuluista. Nykyisin sähköisen painopinnan tuotannossa painotalo on vastannut joistakin sel-

laisista tehtävistä, jotka säädösjulkaisemisessa varsinaisesti kuuluisivat julkaisemisesta vastaaville viranomaisille (muun muassa säädösten taittoversioiden oikoluku ja kieli-versioiden vertailu).

Sähköisen painopinnan toimitustyöhön sisältyviä tehtäviä on tarkoitus täsmentää ja supistaa jo vuodesta 2011 lähtien siten, että toimitustyö koskisi yksinomaan säädösten numerointia, säädösten keskinäisten numeroviittausten täydentämistä, esitöitä koskevien viitetietojen lisäämistä sekä näihin liittyvän painopinnan valmistelua. Tehtävät määritellään oikeusministeriön ja painotalon välisessä sopimuksessa syksyllä 2010. Sähköisen painopinnan valmistelun täsmennetyt tehtäväkokonaisuuden kulut vuonna 2011 olisivat runsaat 200 000 euroa, jos säädöskokoelmasa julkaistavien säädösten sivumäärä on noin 4000 sivua. Oikeusministeriö maksaisi lisäksi vuonna 2011 painotalolle sähköisen säädöskokoelman pdf-muodon tuottamisesta ja julkaisemisesta Finlexissä noin 70 000–90 000 euroa.

Säädösjulkaisemisen kustannukset on tarkoitus jatkossa kohdentaa säädösten julkaisijoille. Säädöksiä säädöskokoelmassa julkaisevat viranomaiset ja muut tahot maksaisivat lain voimaantulosta lähtien säädöksen sähköisen painopinnan täsmennetyt toimitustyöpalvelun, jonka kustannukset on tähän asti rahoitettu painetun säädöskokoelman tilausmaksuilla ja oikeusministeriön maksamalla painatuskorvauksella. Säädöskokoelmajulkaiseminen aiheuttaisi ministeriöille säädösten määrän ja sivumäärän mukaan noin 1 000–40 000 euron kulut vuonna 2011.

Säädöstekstin valmistelu tulee muuttamaan ministeriöissä vuonna 2012. Käytössä olevat PTJ-asiakirjapohjat korvataan rakenteisilla asiakirjoilla. Tämä tulee muuttamaan painopinnan valmistuksen työvaiheita.

Oikeusministeriö ja valtioneuvoston kanslia tulevat keväällä 2011 kilpailuttamaan yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa sähköisen säädösjulkaisun tuottamisen (mukaan lukien painopinnan valmistukseen liittyvä toimitustyö). Kilpailutuksella pyritään alentamaan säädöskokoelmakustannuksia vähintään 20 prosentilla nykytasosta. Tarkoitus on, että uudet sopimusjärjestelyt tulevat voimaan vuoden 2012 alussa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Säädöksiä julkaisevien viranomaisten kanalta säädöskokoelman julkaiseminen yksittäisinä säädöksinä nykyisten useista säädöksistä koottujen säädösvihkojen asemesta yksinkertaistaa ja nopeuttaa julkaisemista. Sähköisen säädöskokoelman aseman virallistaminen lisää sähköisen säädösaineiston käytettävyyttä ja helpottaa siten säädösaineistojen hyödyntämistä hallinnossa. Sopimustekstien saatavuus paranee, kun myös säädöskokoelman sopimussarjassa julkaisemattomia sopimuksia tulee saataville yleisessä tietoverkossa. Näillä asioilla on käytännön merkitys esimerkiksi tuomioistuinten työskentelyssä ja viranomaisten keskinäisessä tietojenvaihdossa.

3.3 Vaikutukset yritysten ja kansalaisten tiedonsaantiin

Säädöskokoelmalakiin ehdotetut muutokset parantavat yritysten ja kansalaisten mahdollisuuksia saada tietoa lainsäädännöstä, ja ne nopeuttavat lainsäädäntöä koskevaa tiedottamista. Yrityksille sähköinen säädöskokoelma tarjoaa myös avoimen tietorajapinnan, jota tarvitaan julkisen sektorin tiedon uudelleenkäytössä ja kaupallisessa hyödyntämisessä. Sähköisen säädöskokoelman aineistoista on mahdollista tuottaa kaupallisia lisäarvopalveluita.

Painetun säädöskokoelman ja sopimussarjan tilausmäärät ovat supistuneet viime vuosina nopeasti, ja nykyisissä tilaajissa on vain muutama yritys ja yksityishenkilö. Sähköisten säädösaineistojen hyödyntäminen tulee jatkossa laajenemaan. Jo nykyisin sähköisellä säädöskokoelmalla, joka on maksutta saatavilla Finlex-tietopankissa, on päivittäin tuhansia käyttäjiä.

Lainsäädännöstä on saatavilla tietoa useasta eri tietolähteestä, eikä säädöskokoelma ole enää nykyisin keskeisin säädöstiedon lähde. Finlexissä on myös ajan tasalle toimitettujen säädöstekstien kokoelma ja säädösmuutosten kattava hakemisto, jotka ovat kansalaisten tarpeiden kannalta säädöskokoelmatekstiä käyttökelpoisempia aineistoja. Painettuja vuosittain julkaistavia lakikirjoja on kaikissa

Suomen yleisissä kirjastoissa. Lisäksi muun muassa kirjastoissa, oppilaitoksissa ja arkistolaitoksen toimipisteissä on mahdollisuus tulostaa säädöstekstejä paperille. Oikeusministeriö on nykyisin varmistanut säädöskokoelmassa julkaistujen säädösten paperijäljenteiden saatavuuden hallintolain (434/2003) 7 §:ssä säädetyn palveluperiaatteen mukaisesti. Säädöstekstejä on toimitettu niitä pyytäneille kirjeitse, telekopioina tai sähköpostitse. Tämä jatkuu säädöskokoelmalain 18 §:n mukaisesti. Menettelyä kehitetään tarvittaessa palvelun käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Aineiston hinnoittelussa sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:ää sekä oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimivien viranomaisten maksullisista suoritteista annettua oikeusministeriön asetusta (1493/2007).

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä yhteistyössä valtioneuvoston kanslian, ulkoasiainministeriön, eduskunnan ja Editan kanssa.

Työryhmän laatimasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin lausunnot eduskunnalta, ministeriöiltä, ylimmiltä laillisuusvalvojilta, tasavallan presidentin kanslialta, Suomen Pankilta, valtionalouden tarkastusvirastolta, kirkkohallitukselta, kirkollishallitukselta, Kansallisarkistolta, Liikenneturvalisuusvirastolta, Liikennevirastolta, Tullihallitukselta, Verohallinnolta, Viestintävirastolta, saamelaiskäräjiltä, Suomen asianajajaliitolta, Suomen lakimiesliitolta ja Editalta.

Oikeusministeriöön toimitettiin yhteensä 20 lausuntoa. Valtaosa lausunnonantajista piti muutosehdotuksia tarpeellisina tai kannattavina. Eduskunnan oikeusasiamies, puolustusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä Tullihallitus suhtautuivat uudistukseen kuitenkin osin kriittisesti. Ne kiinnittivät huomiota muun muassa valtiosopimuksen julkaisemiseen muuten kuin sopimussarjassa, säädöskokoelman yleiseen saatavuuteen sekä oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimivien viranomaisten maksullisista suoritteista annettua oikeusministeriön asetusta (1493/2007).

muuten kuin sopimussarjassa, säädösaineiston saatavuuden varmistamista ja oikaisua koskevia yksityiskohtaisia perusteluja on täsmennetty.

Lausuntokierroksen jälkeen työryhmä sai uusia tietoja säädösten julkaisemisen kustannusrakenteesta. Näiden tietojen vuoksi työryhmä järjesti ministeriöille täydentävän lausuntokierroksen, jonka määräaika oli 27 päivänä syyskuuta 2010. Kaikki ministeriöt toimittivat lausunnon.

Säädöskokoelmassa julkaistavien säädösten sähköisen painopinnan tuottamiskustannusten kohdentamista ministeriöille vuonna 2011 vastustivat liikenne- ja viestintäministe-

riö, maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö sekä ympäristöministeriö. Puolet lausunnon antaneista ministeriöistä kannatti ehdotusta tai suhtautui siihen neutraalisti. Työ- ja elinkeinoministeriö piti nykyistä säädöskokoelman kustannusten keskitettyä maksamista esitettyä uudistusta parempana. Valtiovarainministeriö katsoi, että hallituksen esityksen antamisesta voidaan päättää vasta sen jälkeen, kun uudistuksen taloudelliset vaikutukset myös vuodesta 2012 eteenpäin on arvioitu. Lausuntojen perusteella säädöskokoelman julkaisemisen taloudellisia vaikutuksia koskevia arvioita on täsmennetty.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

9 §. *Valtiosopimuksen julkaiseminen muuten kuin sopimussarjassa.* Pykälän mukaan valtioneuvosto tai ministeriö voi päättää, että valtiosopimusta, joka ei ole eduskunnan hyväksymä tai joka ei edellytä eduskunnan hyväksymistä, ei tietyin edellytyksin julkaista sopimussarjassa. Tällöin ministeriön on pidettävä sopimus yleisessä tietoverkossa tai muulla tavoin yleisön saatavilla.

Käytännössä on osoittautunut hankalaksi löytää valtiosopimuksia, joita ei ole julkaistu sopimussarjassa. Tällaisia sopimuksia ei ole säännönmukaisesti julkaistu yleisessä tietoverkossakaan, vaan sopimukset ovat vain olleet pyynnöstä saatavissa viranomaiselta.

Tämän vuoksi pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että valtiosopimukset, jotka pykälän nojalla jätetään julkaisematta sopimussarjassa, julkaistaisiin aina yleisessä tietoverkossa. Julkaiseminen voisi tapahtua ministeriön määräyskokoelmassa, ministeriön ulkoisilla verkkosivuilla tai sopimuksen tallettajan ulkoisilla verkkosivuilla. Yksilöity tieto käytettävästä tietoverkosta sisällytettäisiin lain 10 §:ssä tarkoitettuun kansainvälisiä suhteita koskevaan ilmoitukseen. Yleisessä tietoverkossa julkaisemisesta huolimatta viranomaisella olisi edelleen velvollisuus antaa tietoja ja jäljennöksiä sopimuksista.

10 §. *Suomen kansainvälisiä suhteita koskevat ilmoitukset.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä selvyysden vuoksi mainittaisiin mahdollisuus julkaista yleisön kannalta merkittävän, viranomaisten välisen kansainvälisen sopimuksen, niin sanotun kansainvälisen hallintosopimuksen, teksti sopimussarjassa. Kansainvälisillä hallintosopimuksilla tarkoitetaan viranomaisten, yleensä ministeriöiden, tekemiä sopimuksia, joiden tekemiseen viranomaisella on toimivalta voimassa olevien säädösten perusteella. Kansainväliset hallintosopimukset koskevat tyypillisesti eri valtioiden viranomaisten välistä yhteistyötä esimerkiksi tietojenvaihdon, koulutuksen ja erilaisten yh-

teishankkeiden aloilla. Kansainvälisiä hallintosopimuksia ei saateta voimaan perustuslain 95 §:n nojalla.

Ilmoitus kansainvälisen hallintosopimuksen voimaantulosta on jo nykyisin mahdollista julkaista sopimussarjassa pykälän 2 momentin perusteella. Mahdollisuutta tällaiseen julkaisemiseen ei ole kuitenkaan käytetty. Ehdotetulla muutoksella pyrittäisiin toisaalta edistämään ilmoitusten julkaisemista ja toisaalta mahdollistamaan tarvittaessa myös merkittävän kansainvälisen hallintosopimuksen tekstin julkaiseminen sopimussarjassa. Teksti julkaistaisiin tällöin kansainvälisen hallintosopimuksen voimaantuloa koskevan ilmoituksen liitteenä.

Koska kansainvälisiä hallintosopimuksia on paljon ja vain osa niistä on yleisesti merkittäviä, tarkoitus olisi rajata julkaiseminen sopimussarjassa vain yleisön tiedonsaannin kannalta merkittäviin sopimuksiin. Yleisesti merkittävänä ei pidettäisi sopimusta, joka sisältää vain tietoja asianomaisten viranomaisten väliseen tavanomaiseen yhteistyöhön liittyvistä teknisistä tai muutoin asialliselta merkitykseltään vähäisistä kysymyksistä. Jos sopimus ei ole yleisesti merkittävä, asianomainen ministeriö voisi edelleen tarvittaessa päättää, että sopimussarjassa julkaistaan 2 momentin perusteella vain siinä tarkoitettu Suomen kansainvälisiä suhteita koskeva ilmoitus, josta käyvät ilmi kansainvälisen hallintosopimuksen nimi ja sopimuspuolet sekä sopimuksen tekoaika ja -paikka.

Vastaavaa menettelyä sovellettaisiin merkittäviin yhteisymmärryspöytäkirjoihin, jotka koskevat viranomaisten välistä poliittista yhteistyötä.

11 §. *Julkaisemiskielet.* Pykälän 3 momentin viittaus kumottuun saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettuun lakiin (516/1991) muutettaisiin viittaukseksi voimassa olevaan saamen kielilakiin (1086/2003).

12 §. *Julkaisemistapa.* Pykälän 1 momentin mukaan säädöskokoelma ja sopimussarja julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa ja pidettäisiin siellä maksutta yleisön saatavilla. Sää-

döskokoelman julkaiseminen sähköisenä olisi siten ensisijainen julkaisutapa. Sen lisäksi olisi jatkossakin mahdollista julkaista säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa painettuna ja muulla tavalla tallennettuna. Tästä säädettäisiin 2 momentissa.

Yleisessä tietoverkossa julkaiseminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että säädöskokoelma ja sopimussarja julkaistaisiin internet-tietoverkossa oikeusministeriön hallinnoimalla sivustolla. Nykyisin sähköinen säädöskokoelma on saatavilla oikeusministeriön Finlex-tietopankissa, mutta tulevaisuudessa voi olla tarpeellista julkaista säädöskokoelma erillisessä verkkopalvelussa.

Tekijänoikeuslain (404/1961) 9 §:n mukaan lakeihin, asetuksiin ja muihin säädöskokoelmalain mukaan julkaistaviin asiakirjoihin ei ole tekijänoikeutta. Säädösten julkaiseminen painettuina ei edellyttäisi lupaa oikeusministeriöltä. Oikeusministeriö varmistaisi jatkossakin säädöskokoelmassa julkaistujen säädösten paperijäljenteiden saatavuuden säädöskokoelmalain 18 §:n mukaisesti.

Samalla ehdotetaan siirryttäväksi säädösvihkoittaisesta julkaisemisesta säädöksittäiseen julkaisemiseen. Säädösvihko on painettuun julkaisuun liittyvä usean säädöksen yhdistelmä. Vihkon kokoaminen hidastaa säädösten julkaisemista, eikä vihkolla säädöksiä sähköisesti julkaistaessa ole samaa merkitystä kuin painamalla julkaistaessa. Säädöskokoelmassa julkaistuista säädöksistä voidaan tuottaa tietoverkkoon erilaisia luetteloita ja hakemistoja, jotka korvaavat säädösvihkon.

Pykälän nykyisessä 3 momentissa on asetuksenantovaltuus, jonka nojalla on annettu Suomen säädöskokoelmasta annettuun valtioneuvoston asetukseen (258/2000) sisältyvät säännökset säädöskokoelman ja sopimussarjan hakemistojen julkaisemisesta. Säännökset on laadittu painettujen hakemistojen julkaisemiseksi. Koska painettujen hakemistojen kysyntä on ollut vähäinen ja niitä korvaavat jo nykyisin yleisessä tietoverkossa saatavilla olevat vuosikansiot ja säädösluettelot, säännöksiä hakemistojen julkaisemisesta ei pidetä tarpeellisina. Lakiin ei enää otettaisi 3 momenttia vastaavaa säännöstä.

13 §. Säädöksen julkaisemisajankohta. Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, milloin

säädös katsotaan julkaistuksi poikkeustilanteissa, jossa sitä ei ylivoimaisen esteen tai muun painavan syyn vuoksi voida julkaista painettuna. Säännöksellä ei ole merkitystä enää sen jälkeen, kun sähköinen julkaiseminen on pääasiallinen julkaisumuoto.

Lakiin ehdotetaan kuitenkin selvyuden vuoksi otettavaksi säännös julkaisuolettamasta. Säädöksen katsottaisiin tulleen julkaistuksi, kun se on jollakin 12 §:ssä säädetyistä tavoista saatettu yleisön saataville. Ratkaisevaa ei näin olisi, onko säädös julkaistu sähköisesti vai painettuna vai muulla tavalla tallennettuna, vaan ylipäänsä julkaiseminen niin, että yleisöllä on ollut mahdollisuus saada tieto säädöksen sisällöstä.

16 §. Sädöskokoelman ja sopimussarjan tehtävät merkinnät. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ei enää säädettäisi säädöskokoelman tai sopimussarjan vihkoihin vaan yksittäisten julkaistavien asiakirjojen yhteyteen tehtävistä merkinnöistä.

Ehdotetun 1 momentin mukaan kunkin säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa julkaistavan asiakirjan edellä olisi otsikko ”Suomen säädöskokoelma” tai ”Suomen säädöskokoelman sopimussarja” sekä asiakirjan juokseva numero ja julkaisupäivä.

Lisäksi asiakirjan yhteyteen voitaisiin ehdotetun 2 momentin mukaan liittää myös muita asiakirjan yksilöimiseksi tarpeellisia tietoja sekä valtiopäiväasiakirjoihin, säädöksiin ja määräyksiin viittaavia tietoja. Säännökset liitettävistä tiedoista ja niiden merkittävistä annettaisiin oikeusministeriön asetuksella. Näitä tietoja olisivat muun ohella lain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen sekä lakiehdotuksesta annettujen eduskunnan valiokuntien mietintöjen ja lausuntojen numerot, samoin tiedot niistä Euroopan unionin säädöksistä, joita julkaistavalla säädöksellä on pantu täytäntöön. Momentin nojalla annettavalla asetuksella korvattaisiin Suomen säädöskokoelmasta annettu valtioneuvoston asetus ja EY-säädöksiin viittaavien tietojen merkintätavoista annettu oikeusministeriön asetus (260/2000).

17 §. Julkaisemismääräys. Säädösten vihkoihtaisesta julkaisemisesta luopumisen vuoksi pykälän 1 momentin sanamuotoa muutettaisiin niin, että siinä säädettäisiin yksittäin julkaistavien säädöstekstien yhteyteen

merkittävien tietojen ilmoittamisesta julkaisemismääräyksessä.

Pykälän 2 ja 3 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 4 momentissa on asetuksenantovaltuus, jonka nojalla valtioneuvosto voi antaa tarkempia säännöksiä julkaisemismääräyksen sisällöstä ja antamisesta. Asetuksenantovaltuutta ei ole käytetty, eikä sen nojalla edelleenkaan ole tarpeen antaa tarkempia säännöksiä. Momentti ehdotetaan jätettäväksi pois pykälästä tarpeettomana.

17 a §. Oikaisun julkaiseminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin oikaisun julkaisemisesta. Asiasta ei nykyään ole säännöksiä, ja uudellakin säännöksellä ehdotetaan vain säädettäväksi nykykäytännöstä.

Ehdotuksen mukaan säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa voitaisiin julkaista oikaisu, jos siinä julkaistussa asiakirjassa tai asiakirjan yhteyteen liitettyssä merkinnässä on ilmeinen kirjoitusvirhe tai kirjoitusvirheeseen verrattava selvä virhe. Kirjoitusvirheeseen verrattava ja selvä virhe olisi esimerkiksi viittaus muuhun kuin siihen eduskunnan vastaukseen, jolla laki on hyväksytty. Tällainen virhe voisi olla myös esimerkiksi tekstin osan jääminen pois jommastakummasta kieliversiosta puhtaasti teknisistä syistä tai puutteellinen viittaus Euroopan unionin säädöksen täytäntöönpanoon. Sitä vastoin oikaisuna ei voitaisi julkaista mitään, mikä merkitsisi puuttumista eduskunnan tai valtioneuvoston toimivaltaan päättää lainsäädännön sisällöstä.

Oikaisun julkaisemisesta vastaisi säädöksen valmistellut viranomaiset.

2 Tarkemmat säännökset

Muutettavaksi ehdotetun 16 §:n 1 momentin mukaan säädöskokoelmassa tai sopimus-

sarjassa julkaistavan asiakirjan edellä olisi otsikko ”Suomen säädöskokoelma” tai ”Suomen säädöskokoelman sopimussarja” sen mukaan, kummasta on kysymys. Lisäksi asiakirjan edelle merkittäisiin asiakirjan juokseva numero ja julkaisupäivä.

Mainitun pykälän 2 momentissa olisi asetuksenantovaltuus. Sen nojalla annettaisiin oikeusministeriön asetus, jossa säädettäisiin siitä, mitä tietoja säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistavien asiakirjojen yhteyteen otsikon, asiakirjan juoksevan numeron ja julkaisupäivän lisäksi julkaistaessa liitetään, ja siitä, miten nämä tiedot merkitään. Nykyisin näistä tiedoista ja niiden merkitsemisen tavoista säädetään Suomen säädöskokoelmasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa ja EY-säädöksiin viittaavien tietojen merkintätavoista annetussa oikeusministeriön asetuksessa.

Luonnos oikeusministeriön asetukseksi on liitteenä.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Koska ei ole täysin selvää, kumoutuisivatko säädöskokoelmalain nojalla annettu valtioneuvoston asetus Suomen säädöskokoelmasta ja oikeusministeriön asetus EY-säädöksiin viittaavien tietojen merkintätavoista ehdotetuilla lainmuutoksilla, ensin mainittu kumottaisiin nyt ehdotetulla lailla ja viimeksi mainittu uudella oikeusministeriön asetuksella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen säädöskokoelmasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 3 momentti, 12 §, 13 §:n 3 momentti sekä 16 ja 17 § sekä
lisätään lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

9 §

*Valtiosopimuksen julkaiseminen muuten kuin
 sopimussarjassa*

Ministeriön on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa pidettävä valtiosopimus yleisessä tietoverkossa yleisön saatavilla. Sopimussarjassa julkaistaan tällöin valtioneuvoston tai ministeriön ilmoitus valtiosopimuksen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa ja viranomaisesta, jolta on saatavissa jäljennös valtiosopimuksesta ja joka antaa sopimuksesta tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

10 §

Suomen kansainvälisiä suhteita koskevat ilmoitukset

Valtioneuvosto tai ministeriö voi myös erikseen päättää Suomen kansainvälisiä suhteita koskevan merkitykseltään yleisen ilmoituksen tai yleisön kannalta merkittävän viranomaisten välisen kansainvälisen sopimuksen julkaisemisesta sopimussarjassa.

4 luku

Säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaiseminen

11 §

Julkaisemiskielet

Saamelaisia erityisesti koskevien lakien ja muiden säädösten sekä valtiosopimusten ja muiden Suomen säädöskokoelmassa julkaistavien asiakirjojen ja tiedonantojen julkaisemisesta saamenkielisinä käännöksinä säädetään saamen kielilain (1086/2003) 9 §:n 1 momentissa.

12 §

Julkaisemistapa

Säädöskokoelma ja sopimussarja julkaistaan yleisessä tietoverkossa ja pidetään siellä maksutta yleisön saatavilla.

Säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa voidaan lisäksi julkaista painettuna ja muulla tavalla tallennettuna.

13 §

Säädöksen julkaisemisajankohta

Säädöksen katsotaan tulleen julkaistuksi, kun se on toimitettu 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yleisön saataville.

16 §

Säädöskokoelmaan ja sopimussarjaan tehtävät merkinnät

Kunkin säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa julkaistavan asiakirjan edellä on otsikko ”Suomen säädöskokoelma” tai ”Suomen säädöskokoelman sopimussarja” sekä asiakirjan juokseva numero ja julkaisupäivä.

Asiakirjan yhteyteen voidaan liittää muitakin sen yksilöimiseksi tarpeellisia tietoja sekä valtiopäiväasiakirjoihin, säädöksiin ja määräyksiin viittaavia tietoja. Säännökset liitettävistä tiedoista ja niiden merkitsemistavasta annetaan oikeusministeriön asetuksella.

17 §

Julkaisemismääräys

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistavien asiakirjojen julkaisemisesta annetaan julkaisemismääräys, jossa ilmoitetaan säädöksen tai sopimuksen yhteyteen merkitävät 16 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot

sekä muut julkaisemista varten tarpeelliset tiedot.

Julkaisemismääräys osoitetaan sille, joka huolehtii säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen liittyvistä käytännön tehtävistä.

Julkaisemismääräyksen antaa valtioneuvoston tai muun viranomaisen asianomainen virkamies. Eduskunnan työjärjestyksen, 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ohje- ja johtosäännön sekä 3 §:ssä tarkoitetun eduskunnan päätöksen ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun eduskunnan hyväksymän säädöksen julkaisemismääräyksen antaa kuitenkin eduskunnan asianomainen virkamies.

17 a §

Oikaisun julkaiseminen

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa voidaan julkaista oikaisu, jos siinä julkaistussa asiakirjassa tai asiakirjan yhteyteen tehdyssä merkinnässä on ilmeinen kirjoitusvirhe tai kirjoitusvirheeseen verrattava selvä virhe.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan Suomen säädöskokoelmasta annettu valtioneuvoston asetus (258/2000).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

*Liitteet
Rinnakkaisteksti*

Laki

Suomen säädöskokoelmasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 3 momentti, 12 §, 13 §:n 3 momentti sekä 16 ja 17 § sekä
lisätään lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

*Valtiosopimuksen julkaiseminen muuten kuin
sopimussarjassa*

*Valtiosopimuksen julkaiseminen muuten kuin
sopimussarjassa*

Asianomaisen ministeriön on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa pidettävä valtiosopimus tietoverkossa *tai muulla tavoin* yleisön saatavilla. Sopimussarjassa julkaistaan tällöin valtioneuvoston tai ministeriön ilmoitus viranomaisesta, jolta on saatavissa jäljennös valtiosopimuksesta ja joka antaa sopimuksesta tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

Ministeriön on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa pidettävä valtiosopimus *yleisessä* tietoverkossa yleisön saatavilla. Sopimussarjassa julkaistaan tällöin valtioneuvoston tai ministeriön ilmoitus *valtiosopimuksen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa ja* viranomaisesta, jolta on saatavissa jäljennös valtiosopimuksesta ja joka antaa sopimuksesta tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

10 §

10 §

Suomen kansainvälisiä suhteita koskevat ilmoitukset

Suomen kansainvälisiä suhteita koskevat ilmoitukset

Valtioneuvosto tai *asianomainen* ministeriö voi myös erikseen päättää Suomen kansainvälisiä suhteita koskevan merkitykseltään yleisen ilmoituksen julkaisemisesta sopimussarjassa.

Valtioneuvosto tai ministeriö voi myös erikseen päättää Suomen kansainvälisiä suhteita koskevan merkitykseltään yleisen ilmoituksen *tai yleisön kannalta merkittävän viranomaisten välisen kansainvälisen sopimuksen* julkaisemisesta sopimussarjassa.

Voimassa oleva laki

4 luku

Säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaiseminen

11 §

Julkaisemiskielet

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistaan säädösten, sopimusten ja tässä laissa tarkoitettujen muiden asiakirjojen ja tiedonantojen saamenkielisiä käännöksiä sen mukaan kuin saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

12 §

Julkaisemistapa

Säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa julkaistaan painettuina vihkoina.

Lisäksi säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa pidetään tietoverkossa maksutta yleisön saatavilla, ja niitä voidaan julkaista muinakin kuin 1 momentissa tarkoitettuina tallenteina.

Säädöskokoelman ja sopimussarjan hakemistojen julkaisemisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Säädöksen julkaisemisajankohta

Jos säädöstä ei ylivoimaisen esteen tai muun painavan syyn vuoksi voida ennen sen säädettyä voimaantuloajankohtaa julkaista 12 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla painettuna, säädöksen katsotaan tulleen julkaistuksi, kun se on toimitettu tietoverkossa tai 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuna muuna tallenteena yleisön saataville. Säädös on tällöin julkaistava painettuna niin pian kuin se on mahdollista.

4 luku

Säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaiseminen

11 §

Julkaisemiskielet

Saamelaisia erityisesti koskevien lakien ja muiden säädösten sekä valtiosopimusten ja muiden Suomen säädöskokoelmassa julkaistavien asiakirjojen ja tiedonantojen julkaisemisesta saamenkielisinä käännösinä säädetään saamen kielilain (1086/2003) 9 §:n 1 momentissa.

12 §

Julkaisemistapa

Säädöskokoelma ja sopimussarja julkaistaan yleisessä tietoverkossa ja pidetään siellä maksutta yleisön saatavilla.

Säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa voidaan lisäksi julkaista painettuna ja muulla tavalla tallennettuna.

13 §

Säädöksen julkaisemisajankohta

Säädöksen katsotaan tulleen julkaistuksi, kun se on toimitettu 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla yleisön saataville.

16 §

Säädöskokoelman ja sopimussarjan vihkoon tehtävät merkinnät

Säädöskokoelman kunkin vihkon alussa on otsikko ”Suomen säädöskokoelma” sekä sisällysluettelo, jossa mainitaan säädöksen tai tiedonannon juokseva numero ja nimike. Vihkon alkuun merkitään myös vihkon julkaisemispäivä.

Sopimussarjan kunkin vihkon alussa on otsikko ”Suomen säädöskokoelman sopimussarja”. Muuten vihkoon merkitään 1 momentissa tarkoitettuja tietoja vastaavat tiedot.

Säädöskokoelman ja sopimussarjan vihkoon voidaan merkitä muitakin vihkon ja siinä julkaistavien säädösten, sopimusten ja tiedonantojen yksilöimiseksi tarpeellisia sekä valtiopäiväasiakirjoihin ja säädöksiin ja määräyksiin viittaavia tietoja sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Oikeusministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä merkintätavoista.

17 §

Julkaisemismääräys

Säädöksen ja valtiosopimuksen julkaisemisesta säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa annetaan julkaisemismääräys, jonka tulee sisältää tiedot säädöskokoelman tai sopimussarjan vihkoon tehtävistä 16 §:ssä mainituista viittausmerkinnöistä sekä muista säädöksen tai sopimuksen julkaisemista varten tarpeellisista seikoista. Julkaisemismääräys annetaan myös tässä laissa tarkoitetun määräyksen, päätöksen ja tiedonannon julkaisemisesta säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa.

Julkaisemismääräys osoitetaan sille, joka huolehtii säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen liittyvistä käytännön tehtävistä.

Julkaisemismääräyksen antaa valtioneuvoston tai muun viranomaisen asianomainen virkamies. Eduskunnan työjärjestyksen, 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ohje- ja johtosäännön sekä 3 §:ssä tarkoitetun eduskunnan päätöksen ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun edus-

16 §

Säädöskokoelmaan ja sopimussarjaan tehtävät merkinnät

Kunkin säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa julkaistavan asiakirjan edellä on otsikko ”Suomen säädöskokoelma” tai ”Suomen säädöskokoelman sopimussarja” sekä asiakirjan juokseva numero ja julkaisupäivä.

Asiakirjan yhteyteen voidaan liittää muitakin sen yksilöimiseksi tarpeellisia tietoja sekä valtiopäiväasiakirjoihin, säädöksiin ja määräyksiin viittaavia tietoja. Säännökset liitetävistä tiedoista ja niiden merkitsemistavasta annetaan oikeusministeriön asetuksella.

17 §

Julkaisemismääräys

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistavien asiakirjojen julkaisemisesta annetaan julkaisemismääräys, jossa ilmoitetaan säädöksen tai sopimuksen yhteyteen merkitävät 16 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä muut julkaisemista varten tarpeelliset tiedot.

Julkaisemismääräys osoitetaan sille, joka huolehtii säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen liittyvistä käytännön tehtävistä.

Julkaisemismääräyksen antaa valtioneuvoston tai muun viranomaisen asianomainen virkamies. Eduskunnan työjärjestyksen, 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ohje- ja johtosäännön sekä 3 §:ssä tarkoitetun eduskunnan päätöksen ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun edus-

kunnan hyväksymän säädöksen julkaisemismääräyksen antaa kuitenkin eduskunnan asianomainen virkamies.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä julkaisemismääräyksen sisällöstä ja antamisesta.

kunnan hyväksymän säädöksen julkaisemismääräyksen antaa kuitenkin eduskunnan asianomainen virkamies.

17 a §

Oikaisun julkaiseminen

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa voidaan julkaista oikaisu, jos siinä julkaisutussa asiakirjassa tai asiakirjan yhteyteen tehdyssä merkinnässä on ilmeinen kirjoitusvirhe tai kirjoitusvirheeseen verrattava selvä virhe.

—
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan Suomen säädöskokoelmasta annettu valtioneuvoston asetus (258/2000).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Oikeusministeriön asetus

säädösten viittaustietojen merkitsemisestä Suomen säädöskokoelmaan

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 16 §:n sekä ministeriöiden ja valtion muiden viranomaisten määräyskokoelmista annetun lain (189/2000) 8 §:n nojalla, sellaisena kuin niistä ensin mainittu on laissa / :

1 §

Säädöskokoelmaan tehdään kunkin lain kohdalle merkintä, jossa viitataan lain säätämiseen johtaneeseen hallituksen esitykseen tai lakialoitteeseen, lakiehdotuksesta annettuihin eduskunnan valiokuntien mietintöihin ja lausuntoihin sekä eduskunnan vastaukseen. Vastaavat viittausmerkinnät tehdään myös valtion talousarvion ja lisätalousarvion sekä valtiontaloutta koskevan eduskunnan muun päätöksen kohdalle.

2 §

Kun säädös sisältää säännöksiä Euroopan unionin direktiivin täytäntöönpanosta, säädöskokoelmaan tehdään säädöksen kohdalle kyseiseen direktiiviin viittaava merkintä. Annettaessa unionin asetuksessa tai päätöksessä edellytetyjä tarkempia säännöksiä säädöksen kohdalle tehdään kyseiseen unionin säädökseen viittaava merkintä.

Säädöskokoelmaan tehdään 1 momentissa tarkoitettu viittausmerkintä myös säädöskokoelmassa julkaistavan viranomaisen määräyksen kohdalle.

3 §

Viittaus Euroopan unionin säädökseen kirjoitetaan 1 §:ssä tarkoitettujen viittausten alle. Jos säädökseen sisältyy ainoastaan yksittäisiä säännöksiä unionin säädöksen täytäntöönpanosta tai siihen liittyvästä tarkemmasta sääntelystä, viittaus voidaan kuitenkin tehdä kyseisen säännöksen kohdalle.

Määräyskokoelmassa julkaistavassa määräyksessä viittaus kirjoitetaan noudattaen soveltuvien osin 1 momentin säännöksiä.

4 §

Viittauksessa mainitaan se Euroopan unionin säädös, jonka säännöksiä pannaan täytäntöön tai jossa edellytetyjä tarkempia säännöksiä annetaan. Lisäksi viittauksessa mainitaan se Euroopan unionin virallisen lehden numero, jossa säädös on julkaistu, ja sen julkaisemispäivä sekä sen sivun numero, jolta säädös alkaa.

Viittaus kirjoitetaan siten, että ensin mainitaan, mikä unionin toimielin on antanut säädöksen ja mikä säädös on kyseessä. Jos säädös on direktiivi tai päätös, tämän jälkeen kirjoitetaan tunnus, joka muodostuu vuosiluvusta, direktiivin tai päätöksen numerosta ja unionia tarkoittavasta lyhenteestä. Jos säädös on asetus, toimielimen ja säädöslajin jälkeen mainitaan suluissa unionia tarkoittava lyhenne, lyhenne ”N:o” sekä asetuksen numero ja vuosiluku.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tunnuksen jälkeen mainitaan suluissa säädöksen tunnus, joka muodostuu Euroopan unionin tietojärjestelmissä lainsäädäntösektoriin viittavasta tunnuksesta 3, vuosiluvusta nelinumeroisena, säädöstyyppiä tarkoittavasta tunnuksesta sekä säädöksen juoksevasta numerosta nelinumeroisena. Kaikissa viittauksissa viimeiseksi mainitaan puolipisteen jälkeen Eu-

roopan unionin virallisen lehden lyhenne, lehden numero, sen julkaisemispäivä sekä sen sivun numero, jolta mainittu säädös alkaa. Virallisen lehden lyhenteeksi merkitään EUVL vuonna 2004 tai sen jälkeen julkaistuissa säädöksissä.

5 §

Viittaus kirjoitetaan noudattaen soveltuvin osin seuraavia malleja:

1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY (32006L0123); EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36;

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU (32010L0013); EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1;

3) neuvoston direktiivi 2010/24/EU (32010L0024); EUVL L 84, 31.3.2010, s. 1;

4) komission direktiivi 2000/1/EY (32000L0001); EYVL L 21, 26.1.2000, s. 16;

5) komission direktiivi 2010/34/EU (32010L0034); EUVL L 134, 1.6.2010, s. 73;

6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1182/1999 (31999R1182); EYVL L 144, 9.6.1999, s. 1;

7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 437/2010 (32010R0437); EUVL L 132, 29.5.2010, s. 1;

8) neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 1588/90 (31990R1588); EYVL L 151, 15.6.1990, s. 1;

9) neuvoston asetus (EU) N:o 7/2010 (32010R0007); EUVL L 3, 7.1.2010, s. 1;

10) komission asetus (EY) N:o 19/2004 (32004R0019); EUVL L 4, 8.1.2004, s. 11;

11) komission asetus (EU) N:o 285/2010 (32010R0285); EUVL L 87, 7.4.2010, s. 19;

12) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 477/2010/EU (32010D0477); EUVL L 135, 2.6.2010, s. 1;

13) neuvoston päätös 2010/217/EU (32010D0217); EUVL L 96, 16.4.2010, s. 7;

14) komission päätös 1999/253/EY (31999D0253); EYVL L 98, 13.4.1999, s. 15;

15) komission päätös 2010/249/EU (32010D0249); EUVL L 110, 1.5.2010, s. 32.

6 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä asetuksella kumotaan EY-säädöksiin viittaavien tietojen merkintätavoista annettu oikeusministeriön asetus (260/2000).